

БЕКІТЕМІН  
Алматы қаласы ҚДСБ  
«№27 Қалалық емхана» ШЖҚ КМК  
директоры  
Ф.А. Агибаева  
2024 жыл



Алматы қаласы ҚДСБ  
«№27 Қалалық емхана» ШЖҚ КМК  
медицина қызметкерлерінің әдеп кодексі

Алматы қ., 2024 жыл

## ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Өз қызметінде медицина қызметкерлері келесі моральдық және этикалық принциптерді басшылыққа алуы керек:

- осы Кодексті басшылыққа алу;
- Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын нығайтуға ықпал ету;
- тек пациенттің мүддесі үшін шешім қабылдау;
- Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау қызметкерінің жоғары атағының беделін түсіруге қабілетті іс-әрекеттер жасауға жол бермеу;
- өз қызметтік міндеттерін адал және сапалы атқару;
- өзінің кәсіби білімін үздіксіз жетілдіру;
- алдын алу және емдеу мәселелерін басшылыққа ала отырып, жеке пайда, жарнамалау және әдістер мен құралдарды қолдануға жол бермеу;
- еңбек тәртібін мүлтіксіз сақтау;
- денсаулық сақтау ұйымдарының мүлкіне ұқыпты қарау және тиімді пайдалану;
- сыбайлас жемқорлық көріністеріне қарсы тұру;
- қызметтік ақпаратты пайдакүнемдік және өзге де жеке мақсаттарда пайдалануға жол бермеу;
- жеке үлгіде ұжымда тұрақты және жағымды моральдық-психологиялық жағдай жасауға ықпал ету;
- басқа медицина қызметкерлері тарапынан кодекс нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және жолын кесу;
- өзінің қызметтік міндеттерін атқару кезеңінде белгіленген киім нысанын сақтауға міндетті.

Пациенттермен қарым-қатынаста медицина қызметкерлері:

- жасына, жынысына, ұлтына, дініне, азаматтығына, тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына немесе кез келген өзге де мән-жайларға қарамастан адамның құқықтарын, ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- мұқтаж жандарға медициналық көмек көрсетуге;
- адам өмірін сақтау міндетін үнемі есте сақтауға;
- азаматтардың мемлекеттің денсаулық сақтау жүйесіне деген сенімін нығайтуға ықпал етуге;
- пациенттерге қатысты қаржылық және өзге де бопсалау фактілеріне жол бермеуге, өз әріптестері тарапынан мұндай әрекеттердің жолын кесуге күш салуға;
- өз іс-әрекеттерімен қоғам тарапынан негізделген сынға себеп бермеуге, оған шыдамдылықпен қарауға, кемшіліктерді жою және кәсіби қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды қолдануға;

Әріптестермен қарым-қатынаста денсаулық сақтау қызметкерлері:

- жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, сыпайы және дұрыс болуға;
- риясыз көмек көрсетуден бас тартпауға және егер пациенттің мүдделері талап етсе, әріптестерінен кеңес алуға;
- басқа медицина қызметкерінің кәсіби біліктілігіне көпшілік алдында күмән келтірмеуге;
- Қазақстандық медицинаның дәстүрлері мен жетістіктерін арттыруға тиіс.

Медицина қызметкері өзінің біліктілігі мен құзыреттілігіне, азаматтардың денсаулығын қорғау ісіне, оларға көрсетілетін көмектің сапасын барынша жоғары деңгейде қамтамасыз етуге барлық күш-жігерін жұмсауға тиіс.

Медицина қызметкері жынысына, жасына, нәсіліне және ұлтына, тұрғылықты жеріне, әлеуметтік мәртебесіне, діни және саяси сенімдеріне, сондай-ақ өзге де медициналық емес факторларға қарамастан кез келген адамға медициналық көмек көрсетуге міндетті.

Медицина қызметкері қолда бар ресурстар шегінде өзінің біліктілігіне, лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес сапалы және қауіпсіз медициналық көмекті қамтамасыз етуге, оның ішінде моральдық тұрғыдан да жауапты болады.

Медицина қызметкерінің моральдық міндеті-медициналық қоғамдастық қатарының тазалығын сақтау, әріптестерінің қателіктерін де, өз қателіктерін де бейтарап талдау. Абыройсыз және қабілетсіз әріптестердің, сондай-ақ пациенттердің денсаулығына зиян келтіретін әртүрлі кәсіпқой емес адамдардың тәжірибесіне кедергі жасау.

Медицина қызметкерінің қоғамдағы рөлін ескере отырып, ол қоғамдық іс-шараларға, әсіресе салауатты өмір салтын насихаттайтын іс-шараларға қолдау көрсетіп, қатысуы керек.

## **МЕДИЦИНА ҚЫЗМЕТКЕРІНІҢ ЖОЛ БЕРІЛМЕЙТІН ӘРЕКЕТТЕРІ**

1. Медицина қызметкерінің білімі мен жағдайын теріс пайдалану оның кәсіби қызметіне сәйкес келмейді.

### **Медицина қызметкері құқылы емес:**

- өз білімі мен мүмкіндіктерін адамгершілікке жатпайтын мақсаттарда пайдалануға;
- жеткілікті негіздерсіз медициналық шараларды қолдануға немесе олардан бас тартуға;
- пациентке медициналық әсер ету әдістерін оны жазалау мақсатында, сондай-ақ үшінші тұлғалардың мүддесі үшін пайдалануға;
- пациентке өзінің философиялық, діни және саяси көзқарастарын таңытуға;

- пациентке қасақана да, немқұрайлылықпен де физикалық, моральдық немесе материалдық залал келтіруге және осындай залал келтіретін үшінші тұлғалардың іс-әрекеттеріне немқұрайлы қарауға.

2. Медицина қызметкерінің жеке көзқарасы және басқа да кәсіби емес себептер диагностика мен емдеуге әсер етпеуі керек.

3. Пациенттің ұсынылатын ақылы медициналық қызметтерден бас тартуы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде оған тегін көрсетілетін медициналық көмектің сапасы мен қолжетімділігінің нашарлауына, түрлері мен көлемдерінің азаюына себеп бола алмайды.

4. Пациенттерге және пациенттерден сыйлықтар өте орынсыз, өйткені олар сыйлықтар бермейтін немесе қабылдамайтын пациенттерге аз қамқорлық көрсететіндей әсер қалдыруы мүмкін. Сыйлықтар қызмет көрсету үшін берілмеуі немесе алынбауы керек. Қолма-қол ақша немесе бағалы сыйлықтар түрінде сыйлықтар алуға тыйым салынады.

5. Медицина қызметкерінің өз жағдайын, пациенттің эмоционалдық жағдайын пайдалана отырып, онымен мүліктік мәмілелер жасауға, оның еңбегін жеке мақсатта пайдалануға, сондай-ақ бопсалау мен парақорлықпен айналысуға құқығы жоқ.

6. Медицина қызметкері пациентке емдеу курсына тағайындау кезінде пайдаланылатын дәрілік препараттар, медициналық бұйымдар туралы анық емес, толық емес немесе бұрмаланған ақпаратты беруге, оның ішінде пациенттен бағасы неғұрлым төмен дәрілік препараттардың, медициналық бұйымдардың болуы туралы ақпаратты жасыруға құқылы емес.

7. Медицина қызметкері дәрі-дәрмектерді дайындаушы фирмалар мен таратушылардан олар ұсынатын дәрі-дәрмектерді тағайындағаны үшін көтермелеулерді қабылдамауы керек.

8. Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде медицина қызметкері байсалды болуы керек және оларға тұрақты тәуелділікті тудыратын кез-келген заттардың әсерінде болмауы керек.

## **МЕДИЦИНА ҚЫЗМЕТКЕРІ МЕН ПАЦИЕНТТІҢ ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ**

### **1. Пациенттің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу.**

Медицина қызметкері пациенттің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуі керек, оған және оның жақындарына мұқият және шыдамдылық танытуы керек. Пациентке дөрекі және адамгершілікке жатпайтын көзқарас, оның адамдық қадір-қасиетін қорлау, сондай-ақ пациенттердің кез келгеніне артықшылық көрсету немесе денсаулық сақтау қызметкері тарапынан ұнатпауға жол берілмейді.

### **2. Медициналық көмек көрсету шарттары.**

Медицина қызметкері пациенттің еркіндігі мен қадір-қасиетінің мүмкін болатын ең аз қысымы жағдайында медициналық көмек көрсетуі тиіс.

### **3. Мүдделер қақтығысы.**

Мүдделер қақтығысы туындаған кезде пациент-қоғам, пациент-отбасы және т.б., егер оларды жүзеге асыру пациенттің өзіне немесе айналасындағыларға тікелей зиян келтірмесе медицина қызметкері пациенттің мүдделеріне артықшылық беруі керек.

### **4. Дәрігерлік құпия.**

Пациент медицина қызметкерінің барлық медициналық және өзіне сеніп тапсырылған жеке ақпаратын құпия ұстайтынына сенуге құқылы. Медицина қызметкері пациенттің немесе оның заңды өкілінің рұқсатынсыз медициналық көмекке жүгіну фактісін қоса алғанда, тексеру және емдеу барысында алынған мәліметтерді жария етуге құқылы емес. Медицина қызметкері дәрігерлік құпияны жария етуге кедергі келтіретін шараларды қабылдауы тиіс. Пациенттің қайтыс болуы медициналық құпияны сақтау міндетінен босатпайды. Дәрігерлік құпияны жария етуге Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда жол беріледі.

### **5. Өлім аузындағы пациентті моральдық қолдауы.**

Медицина қызметкері барлық қол жетімді және заңды түрде азапты жеңілдетуге міндетті. Медицина қызметкері пациентке оның қалауы бойынша кез келген діни конфессия қызметшісінің рухани қолдауын пайдалану құқығына кепілдік беруге міндетті.

### **6. Медицина қызметкерін таңдау.**

Медицина қызметкерінің өзінің одан әрі емделуін басқа маманға сеніп тапсыруға шешім қабылдаған пациентке кедергі жасауға құқығы жоқ.

Медицина қызметкері пациентпен жұмыс істеуден бас тарта алады, оны келесі жағдайларда басқа маманға жібереді:

- егер өзін тиісті көмек көрсетуге құзыреттілігін жеткілікті сезінбесе;
- егер емделу және тексеру тұрғысынан пациентпен немесе оның туыстарымен қайшылықтар болса.

## **МЕДИЦИНА ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ**

### **1. Әріптестер арасындағы қарым-қатынас.**

Медицина қызметкерлері арасындағы қарым-қатынас өзара сыйластыққа, сенімге негізделуі және пациенттің мүдделерін сақтаумен

ерекшеленуі керек. Әріптестермен қарым-қатынаста медицина қызметкері адал, әділ, мейірімді, әдепті, олардың білімі мен тәжірибесіне құрметпен қарауы керек, сондай-ақ оларға өз тәжірибесі мен білімін риясыз беруге дайын болуы керек.

Басқа қызметкерлерді басқарудың моральдық құқығы жоғары кәсіби құзыреттілік пен жоғары адамгершілікті талап етеді. Әріптеске қатысты сын дәлелді және тіл тигізбейтіндей болуы керек. Кәсіби іс-әрекеттер сынға ұшырайды, бірақ әріптестердің жеке басы емес. Әріптестердің беделін түсіру арқылы өз беделіңізді нығайтуға тырысуға жол берілмейді. Медицина қызметкерінің пациенттер мен олардың туыстарының қатысуымен әріптестері мен олардың жұмысы туралы жағымсыз сөздер айтуға құқығы жоқ.

## **2. Мейіргер дәрігер тағайындаған медициналық манипуляцияларды дәл және білікті түрде жүргізуге міндетті.**

Мейіргердің жоғары кәсібилігі-мейіргер мен дәрігердің жолдастық, алқалық өзара қарым-қатынасының маңызды моральдық факторы. Дәрігер мен мейіргердің кәсіби міндеттерін атқару кезінде олардың қарым-қатынасының таныстығы, қызметтік емес сипаты медициналық этикамен айыпталады. Егер мейіргер дәрігердің емдік ұсыныстарының орындылығына күмәнданса, ол бұл жағдайды алдымен дәрігердің өзімен, содан кейін күмән туындаған жағдайда — жоғары басшылықпен әдептілікпен талқылауы керек.

## **ӘДЕП КОДЕКСІНІҢ ҚОЛДАНЫЛУ ШЕГІ, ОНЫ БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК, ОНЫ ҚАЙТА ҚАРАУ ТӘРТІБІ.**

### **1. Әдеп кодексінің қолданылуы.**

Осы кодекс Алматы қ.ҚДСБ «№27 Қалалық емхана» ШЖҚ КМК (бұдан әрі - емхана) шегінде қолданылады және барлық қызметкерлер үшін міндетті күші бар.

### **2. Ұйым қызметкерінің жауапкершілігі.**

Кәсіби этиканы бұзғаны үшін жауапкершілік дәрежесін емхананың этикалық комиссиясы және тәртіптік кеңес айқындайды. Егер этикалық нормаларды бұзу құқықтық нормаларды бір мезгілде қозғаса, қызметкер ҚР заңнамасына сәйкес жауапты болады.

### **3. Әдеп кодексін қайта қарау және түсіндіру.**

Осы Кодекстің жекелеген ережелерін қайта қарауды және түсіндіруді емхананың этика комиссиясы қызметкерлердің кәсіподақ комитеті мүшелерінің ұсыныстарын ескере отырып жүзеге асырады.

### **Әдеп кодексінің қолдану рәсімі:**

1. Жұмысқа түсетін емхана қызметкері осы Кодекстің ережелерімен танысады және оларды өзінің еңбек қызметі процесінде сақтайды.

2. Қызметкердің Әдеп кодексі оны қабылдағаннан кейін емхананың сайтында орналастырылуға тиіс, осы Кодекстің ережелерімен ақпарат ақпараттық стендтерде қолжетімді орындарда орналастырылуға тиіс.

3. Кодекс кез келген мамандықтағы емхана қызметкері үшін ұсынымдық сипатта болады, алайда қызметкердің лауазымдық нұсқаулығына әдеп пен деонтологияны бұзуға жол бермеу туралы тармақ енгізілген жағдайда, қызметкер Әдеп кодексінің нормаларын бұзғаны үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы еңбек заңнамасына сәйкес тәртіптік жауапкершілікке тартылуы мүмкін.

4. Тәртіптік теріс қылық-бұл маманның өзіне жүктелген міндеттерді орындамауынан немесе белгіленген тыйымдарды бұзудан көрінетін Әдеп кодексінің нормаларын бұзу.

5. Жұмыс орнынан кез келген ақпаратты (мәтіндік, бейне) БАҚ-та және интернет желісінде (оның ішінде әлеуметтік желілерде) орналастыруға жол берілмейді.

6. Емхананың әрбір қызметкері өткізу шеңберінде этикалық нормалардың сақталуына жауап береді.

7. Кодекс нормаларын сақтау барлық лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер үшін міндетті болып табылады. Кодекс нормаларын бұзу әдеп комиссиясында қаралуға тиіс.

8. Этикалық комиссияға медицина қызметкерлері, пациенттер, олардың туыстары және өзге де адамдар әртүрлі тәсілдермен: жазбаша немесе электрондық өтініш, тілектерге арналған жәшікке өтініштер, директордың блогында бұзушылық туралы хабарламаны орналастыру, пациенттерді қолдау қызметінің телефоны арқылы жүгіне алады.

### **Алматы қ. ҚДСБ «№27 Қалалық емхана» ШЖҚ КМК Қызметкерлерге арналған этикалық нормалар**

#### **Мінез-құлықтың этикалық нормалары және сыртқы келбетке қойылатын талаптар:**

1. Қызметкердің сыртқы түрі ұқыпты болуы керек: таза медициналық халат немесе медициналық немесе арнайы киімнің басқа түрі. Мөлдір

матадан жасалған медициналық киім киюге этикалық тұрғыдан рұқсат етілмейді. Халат түймеленуі керек, сонымен қатар астындағы киімді жабуға жеткілікті ұзын болуы керек, халат жеңдері киімнің жеңіне дейін созылуы керек. Медициналық киімнің түс схемасы әр бөлімнің ішінде анықталады, бірақ жиналыстарында көрініс классикалық халат немесе қарапайым медициналық костюм болуы керек. Ыңғайлы аяқ киім кию керек.

2. Макияж және маникюр табиғи, күндізгі болуы керек. Тырнақтар ұқыпты және қысқа кесілген болуы тиіс.

3. Өткір иісі бар косметика мен парфюмерияны, тырнақ ұзартатын маникюрді, зергерлік бұйымдар мен әшекейлерді (зергерлік бұйымдарға шамадан тыс құмарлық, үлкен сырғалар мен білезіктерді пайдалану), аяқ киімдегі тым биік өкшелерді (7 см-ден астам) қолдануға рұқсат етілмейді. Діни символикасы бар зергерлік бұйымдар ашық түрде көрсетілмеуі керек, өйткені бұл пациенттің басқа конфессиядағы діни сезімдерін ренжітуі мүмкін.

4. Емхана аумағынан арнайы киіммен кетуге болмайды.

5. Әріптестермен, пациенттермен және олардың туыстарымен қарым-қатынаста пациент үшін тыныш жағдайда жағдайдың теңсіздігінің шамалы тұспалын болдырмайтын сабырлы, мейірімді, іскерлік сөйлесу тонын ұстану керек. Балағат сөздер мен жаргон сөз тіркестерін қолдануға жол берілмейді. Егер жұқпалы аурудың алдын алу мақсатында қолданылмаса, пациентпен немесе оның туыстарымен бетте маскамен әңгіме этикалық емес болып саналады.

6. Шаш таза болуы керек; егер оның ұзындығы иықтан төмен болса, онда оны ұқыпты шаш үлгісімен жинау керек.

7. Қызметкерлер бейдж белгілерін киюі керек.

8. Сағызды қолдануға, музыкалық ойнатқыштарды тағуға рұқсат етілмейді.

9. Алкогольді ішімдіктерді ішуге, темекі шегуге, есірткі және уытты заттарды қабылдауға жол берілмейді.

10. Дәрілік заттарды өндіруші фирмалардың логотиптері бар медициналық киім киюге, рецептуралық бланкілерді пайдалануға жол берілмейді.

#### **Емхана қызметкерлері пациенттерге қатысты өз қызметінде басшылыққа алатын этикалық нормалар:**

1. Медицина қызметкері пациенттерге жасына, жынысына, аурудың сипатына, нәсіліне немесе ұлтына, діни немесе саяси сенімдеріне, әлеуметтік немесе материалдық жағдайына қарамастан білікті медициналық көмек көрсетуге дайын болуы керек. Кәсіби мамандануына қарамастан, емхана



қызметкері пациентке деген жанашырлық пен құрметке басымдық беріп, медициналық көмектің барлық аспектілері үшін толық жауап беруі керек.

2. Менмендік, менсінбеу немесе пациенттің немесе оның туыстарының адамдық қадір-қасиетін төмендететін қарым-қатынас көріністеріне жол берілмейді.

3. Медицина қызметкері егер пациенттің басқа пациенттермен салыстырғанда артықшылықты позицияға қол жеткізуге деген ұмтылысы болса оның сыйлықтары мен жағымды ұсыныстарынан бас тартуы керек. Медицина қызметкері, егер ол екеуінің де адамдық қадір-қасиетін төмендетпейтін нысанда көрсетілсе, әділдік қағидаттарына қайшы келмесе және қолданыстағы заңнамамен бекітілген сыйға тарту туралы құқықтық нормаларды бұзбаса, пациенттен алғыс қабылдауға құқылы. Аз қамтылған пациенттерге және өмірлік қиын жағдайға тап болған пациенттерге өтеусіз көмек этикалық тұрғыдан мақұлданады. Олар ұсынатын дәрі-дәрмектер мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды тағайындағаны үшін өндіруші фирмалар мен таратушылардың ынталандыруларын қабылдауға болмайды.

4. Медицина қызметкері шыншыл және адал болуы керек. Медицина қызметкерінің моральдық міндеті - пациентті оның құқықтары туралы хабардар ету. Ол пациенттің денсаулық жағдайы, ұсынылатын емдеу әдістерінің ықтимал қаупі мен артықшылықтары, диагнозы мен болжамы туралы ақпарат алу құқығын, сондай-ақ оның ақпараттан мүлдем бас тарту құқығын құрметтеуге міндетті.

5. Медицина қызметкері пациенттің немесе оның заңды өкілінің медициналық араласуға келісу немесе одан бас тарту құқығын құрметтеуі керек. Медицина қызметкері келісім немесе бас тарту туралы шешімді пациент өз еркімен және саналы түрде қабылдағанына сенімді болуы керек. Медициналық қызметкердің пациентке медициналық процедурадан бас тартудың салдарын қол жетімді түрде түсіндіру міндеті. Медициналық араласудан бас тарту нормативтік ережелерге сәйкес жазбаша нысанда ресімделеді. Пациенттің немесе оның заңды өкілінің бас тартуы оның жағдайына әсер етпеуі және медицина қызметкерінің оған деген көзқарасына теріс әсер етпеуі тиіс. Пациентті жазалау мақсатында медициналық құралдарды пайдалануға қатаң тыйым салынады.

6. Медицина қызметкері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дәрігерлік құпияны сақтауға міндетті.

7. Қызметкердің мінез-құлқы денсаулыққа теріс көзқарастың мысалы болмауы керек.

8. Қызметкер пациентке мейірімділікпен қарауы керек, оның жеке құпияға құқығын құрметтеуі керек, пациенттің туыстары мен жақындарының алаңдаушылығын түсініп қабылдауы керек, бірақ сонымен бірге ол кәсіби себептерсіз пациенттің және оның отбасы мүшелерінің жеке істеріне араласпауы керек.

9. Емхананың әрбір қызметкері өз құзыретіне қарай пациенттің сұрақтарына жауап беруі тиіс («білмеймін» деген жауаптан аулақ болу керек).

10. Пациентпен кез-келген даулы мәселе дұрыс шешілуі керек. Егер мәселені шешу қиын болса, емхана қызметкері жоғары тұрған қызметкерден көмек сұрауы керек (дәрігер — бөлім меңгерушісі — емдеу-профилактикалық жұмыс жөніндегі басшы — емхана директоры).

11. Емхана қызметкері ешқашан пациентке қолынан келмейтін нәрсені уәде етпеуі керек.

12. Емхана қызметкері пациенттің қатысуымен кәсіпорынның проблемаларын (әкімшілік саясат, жалақы деңгейі, ішкі проблемалар және т.б.) талқыламауы керек.

#### **Дәрігерлердің мейіргерлер мен кіші медициналық қызметкерлерге қатысты басшылыққа алуы керек этикалық нормалары:**

1. Дәрігер мейіргер мен кіші медициналық қызметкерлерге құрметпен қарауға міндетті.

2. Дәрігер мейіргерлермен және кіші медициналық персоналмен қарым-қатынаста субординация принципін ұстанады. Мейіргерлермен және кіші медициналық персоналмен қарым-қатынас аты мен әкесінің аты бойынша болуы тиіс, тек атымен атау келіскен жағдайда ғана жол беріледі.

3. Дәрігер мейіргерге өзінің кәсіби құзыреті шегінде бұйрық беруі керек. Мейіргер медицина қызметкерлеріне тағайындалған медициналық манипуляцияларды дәл және білікті түрде жүргізуге міндетті. Егер мейіргер дәрігердің тағайындауларының дұрыстығына күмәнданса, ол бұл жағдайды алдымен медицина қызметкерінің өзімен, содан кейін де күмәнмен — жоғары басшылықпен әдептілікпен талқылауы керек.

4. Мейіргердің, кіші медициналық персоналдың және дәрігердің кәсіби міндеттерін атқару кезінде олардың қарым-қатынасының таныстығы, қызметтік емес сипаты медициналық этикамен айыпталады.

#### **Әріптестермен қарым-қатынастағы этикалық нормалар мен мінез-құлық ережелері:**

1. Медицина қызметкері өз оқытушыларына құрметпен қарауы керек.

2. Әріптестермен қарым-қатынаста емхана қызметкері адал, әділ болу, олардың білімі мен тәжірибесін тану керек.

3. Емхана қызметкері тыңдай және ести білуі керек; өз ойларын қысқа және нақты тұжырымдай білуі керек, ол келісе білуі және келісімдерді орындай білуі керек; өз ұстанымын тұжырымдай және негіздей білуі керек.

4. Бастамашылық таныту көтермеленеді, бірақ емхананың әрбір қызметкері өз құзыреті шегінде ғана шешім қабылдауы тиіс.

5. Әрбір қызметкер өзі жұмыс істейтін емханаға қатысты өзіне алған міндеттемелерін адал орындауы тиіс.

6. Егер ұялы этикетті сақтай отырып, өзге уағдаластықтар болмаса, ұялы телефондарды өшіру немесе оларды жиналыстарда және басқа да кеңестерде үнсіз режимге қою керек.